

ใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วิจักษ์วรรณคดี (คุณค่าด้านเนื้อหา)
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่สุภาษิตพระร่วงต่อไปนี้ให้สอดคล้องกับเรื่อง

เมื่อน้อยให้เรียนวิชา	ให้หาสินเมื่อใหญ่	อย่านั่งคิดผู้ใหญ่	อย่าอวดหาญแก่เพื่อน	ยอข้าเมื่อแล้วกิจ
อาสาเจ้าจนตัวตาย	อย่าประมาทท่านผู้ดี	ครูบาสอนอย่าโกรธ	อย่าชิงครูชังมิตร	คบขุนนางอย่าโหด
ท่านให้อย่าหมายโทษ	เลี้ยงคนจักกินแรง	อย่าขอของรักมิตร	จงนบนอบผู้ใหญ่	ผู้เฒ่าสั่งจงจำความ
ที่ทับจมีไฟ	ที่ไปจมีเพื่อน	หน้าศีกอย่าอนใจ	อย่าเบียดเสียดแก่มิตร	อย่าปองภัยต่อท้าว
โทษตนผิดรำพึง	อย่าคะนึ่งถึงโทษท่าน	อย่าออกก้างขุนนาง	อย่าเลี่ยนครูเตือนดำ	อาสานายจงพอแรง
เจ้าเคียดอย่าเคียดตอบ	พรรคพวกพึงทำนุก	อย่าขัดแย้งผู้ใหญ่	เข้าเถื่อนอย่าลืมพรา	จงนบนอบผู้ใหญ่
นอบตนต่อผู้เฒ่า	ยอมมิตรเมื่อลับหลัง	เมตตาตอบต่อมิตร	ปลูกไมตรีอย่ารู้ร้าง	สร้างกุศลอย่ารู้โรย

๑. การปฏิบัติต่อตนเอง

.....

.....

๒. การปฏิบัติต่อผู้ใหญ่

.....

.....

๓. การปฏิบัติตนต่อเพื่อน

.....

.....

๔. การปฏิบัติตนในฐานะผู้ครองเรือน

.....

.....

๕. การปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์

.....

.....

๖. การปฏิบัติตนต่อผู้บังคับบัญชา

.....

.....

๗. การปฏิบัติตนต่อครูอาจารย์

.....

.....

ตอนที่ ๒ คำชี้แจง ให้นักเรียนยกสุภาษิตพระร่วงให้สอดคล้องตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑. **ข้อคิดและคติธรรมทางโลก** สุภาษิตพระร่วงมีเนื้อหามุ่งสอนให้รู้วิธีดำเนินชีวิตและปฏิบัติด้านต่างๆ ทั้งต่อตนเอง และผู้อื่นอย่างเหมาะสม เพื่อความสงบสุขในสังคม เช่น

๑.๑ ความสำคัญของการศึกษาหาความรู้ ให้เห็นคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน ให้ใฝ่เรียนในวิชาที่
เกิดประโยชน์ ไม่ก่อโทษต่อตนเองและผู้อื่น เช่น

๑.๒ ข้อคิดในการทำงาน เป็นคำสอนให้รู้จักเลือกประกอบอาชีพที่สุจริต และรู้จักประหยัดอดออมทรัพย์
เช่น

๑.๓ ความสำคัญของการพูด สอนให้รู้จักรับผิดชอบในการพูด ไม่พูดปด รู้จักคิดก่อนพูดและรับผิดชอบต่อ
การพูด เช่น

๑.๔ มารยาทในการเข้าสังคม การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมย่อมต้องพบปะกับบุคคลอื่นๆ อยู่เสมอ จึงต้องปฏิบัติ
ตนให้เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล เช่น

๑.๕ การดำเนินชีวิตในครอบครัวมุ่งสอนให้รู้จักวิธีการดำเนินชีวิตครอบครัวให้มีความสุข และรู้จักปฏิบัติต่อ
ผู้อื่นอย่างเหมาะสม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เช่น

๑.๖ การรับราชการ เช่น.....

๒. **ข้อคิดและคติทางธรรม** เป็นคำสอนที่เชื่อมโยงกับหลักศาสนา จริยธรรม และคุณธรรมมีหลายด้าน เช่น

๒.๑ สอนให้มีศีล มีธรรม และมีความเมตตา เช่น

๒.๒ สอนให้มีความโอบอ้อมอารี เช่น

๒.๓ สอนให้กตัญญูรู้คุณ เช่น

๒.๔ สอนให้ตั้งตนอยู่ในความประมาท เช่น

เฉลยใบงาน เรื่อง คุณค่าด้านเนื้อหา
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วิจักษ์วรรณคดี (คุณค่าด้านเนื้อหา)
 รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

ตอนที่ ๑ คำชี้แจง ให้นักเรียนจัดหมวดหมู่สุภาษิตพระร่วงต่อไปนี้ให้สอดคล้องกับเรื่อง

เมื่อน้อยให้เรียนวิชา	ให้หาสินเมื่อใหญ่	อย่านั่งชิดผู้ใหญ่	อย่าอวดหาญแก่เพื่อน	ยอช้าเมื่อแล้วกิจ
อาสาเจ้าจนตัวตาย	อย่าประมาทท่านผู้ดี	ครูบาสอนอย่าโกรธ	อย่าชิงครูชิงมิตร	คบขุนนางอย่าโหด
ท่านให้อะหมายโทษ	เลี้ยงคนจักกินแรง	อย่าขอของรักมิตร	จงบนอบผู้ใหญ่	ผู้เฒ่าสั่งจงจำความ
ที่ทับจมีไฟ	ที่ไปจมีเพื่อน	หน้าศึกอย่าอนใจ	อย่าเบียดเสียดแก่มิตร	อย่าปองภัยต่อท้าว
โทษตนผิดรำพึง	อย่าคะนึ่งถึงโทษท่าน	อย่าออกก้างขุนนาง	อย่าเลี่ยนครูเตือนดำ	อาสานายจงพอแรง
เจ้าเคียดอย่าเคียดตอบ	พรรคพวกพึงทำนุก	อย่าขัดแย้งผู้ใหญ่	เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว	จงบนอบผู้ใหญ่
นอบตนต่อผู้เฒ่า	ยอมมิตรเมื่อลับหลัง	เมตตาตอบต่อมิตร	ปลูกไมตรีอย่ารู้ร้าง	สร้างกุศลอย่ารู้โรย

๑. การปฏิบัติต่อตนเอง

เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่ ที่ทับจมีไฟ ที่ไปจมีเพื่อน หน้าศึกอย่าอนใจ
 เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว โทษตนผิดรำพึง อย่าคะนึ่งถึงโทษท่าน

๒. การปฏิบัติต่อผู้ใหญ่

อย่านั่งชิดผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าสั่งจงจำความ อย่าขัดแย้งผู้ใหญ่ จงบนอบผู้ใหญ่ นอบตนต่อผู้เฒ่า

๓. การปฏิบัติต่อเพื่อน

อย่าอวดหาญแก่เพื่อน อย่าขอของรักมิตร อย่าเบียดเสียดแก่มิตร พรรคพวกพึงทำนุก
 ยอมมิตรเมื่อลับหลัง เมตตาตอบต่อมิตร

๔. การปฏิบัติตนในฐานะผู้ครองเรือน

ยอช้าเมื่อแล้วกิจ เลี้ยงคนจักกินแรง ปลูกไมตรีอย่ารู้ร้าง สร้างกุศลอย่ารู้โรย

๕. การปฏิบัติต่อพระมหากษัตริย์

อาสาเจ้าจนตัวตาย ท่านให้อะหมายโทษ อย่าปองภัยต่อท้าว เจ้าเคียดอย่าเคียดตอบ

๖. การปฏิบัติตนต่อผู้บังคับบัญชา

อย่าประมาทท่านผู้ดี คบขุนนางอย่าโหด อย่าออกก้างขุนนาง อาสานายจงพอแรง

๗. การปฏิบัติตนต่อครูอาจารย์

ครูบาสอนอย่าโกรธ อย่าชิงครูชิงมิตร อย่าเลี่ยนครูเตือนดำ

ตอนที่ ๒ คำชี้แจงให้นักเรียนบอกยกสุภาษิตพระร่วงตามประเด็นดังต่อไปนี้

๑. ข้อคิดและคติธรรมทางโลก สุภาษิตพระร่วงมีเนื้อหามุ่งสอนให้รู้วิธีดำเนินชีวิตและปฏิบัติด้านต่างๆ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นอย่างเหมาะสม เพื่อความสงบสุขในสังคม เช่น

๑.๑ ความสำคัญของการศึกษาหาความรู้ ให้เห็นคุณค่าของการศึกษาเล่าเรียน ให้ใฝ่เรียนในวิชาที่เกิดประโยชน์ ไม่ก่อโทษต่อตนเองและผู้อื่น เช่น เมื่อน้อยให้เรียนวิชา อย่าปองเรียนอาถรรพ์ เป็นคนเรียนความรู้

๑.๒ ข้อคิดในการทำงาน เป็นคำสอนให้รู้จักเลือกประกอบอาชีพที่สุจริต และรู้จักประหยัดอดออมทรัพย์ เช่น อย่าก่อปรกเป็นพาล ให้หาสินเมื่อใหญ่ อย่าทำการที่ผิด คิดชวนขายที่ขอบ ของแพงอย่ามักกิน ความเหนให้ประหยัด

๑.๓ ความสำคัญของการพูด สอนให้รู้จักรับผิดชอบในการพูด ไม่พูดปด รู้จักคิดก่อนพูดและรับผิดชอบในการพูด เช่น ยอครูยอต่อหน้า ยอข้าเมื่อแล้วกิจ ยอมิตรเมื่อลับหลัง ลูกเมียอย่าสรรเสริญ (รู้จักหว่านเวลาในการพูด) โต้ตอบอย่าเสียคำ (รับผิดชอบในการพูด) คิดแล้วจึงเจรจา (คิดก่อนพูด) อย่าจับลิ้นแก่คน (ไม่จับผิดคำพูดคน) อย่าริกล่าวคำคัด เจรจาตามคติ (ไม่พูดเท็จ)

๑.๔ มารยาทในการเข้าสังคม การใช้ชีวิตอยู่ในสังคมย่อมต้องพบปะกับบุคคลอื่นๆ อยู่เสมอ จึงต้องปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับโอกาสและบุคคล เช่น ไปเรือนท่านอย่านั่งนาน อย่างนั่งชิดผู้ใหญ่ จงนบนอบผู้ใหญ่

๑.๕ การดำเนินชีวิตในครอบครัวมุ่งสอนให้รู้จักวิธีการดำเนินชีวิตครอบครัวให้มีความสุข และรู้จักปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม เพื่ออยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข เช่น การเรือนตนเร่งคิด ความในอย่าไขเขา ภายในอย่านำออก ภายในอย่านำเข้า

๑.๖ การรับราชการ เช่น อาสาเจ้าจนตัวตาย อาสานายจงพอแรง คบขุนนางอย่าโหด

๒. ข้อคิดและคติทางธรรม เป็นคำสอนที่เชื่อมโยงกับหลักศาสนา จริยธรรม และคุณธรรมมีหลายด้าน เช่น

๒.๑ สอนให้มีศีล มีธรรม และมีความเมตตา เช่น อย่ามัวเมาเนื่องนิตย์
อย่าใฝ่เอาทรัพย์ท่าน สร้างกุศลอย่ารู้โรย เมตตาตอบต่อมิตร

๒.๒ สอนให้มีความโอบอ้อมอารี เช่น ปลุกไมตรีอย่ารู้ร้าง พึงผันเผื่อต่อญาติ โอบอ้อมเอาใจคน

๒.๓ สอนให้กตัญญูรู้คุณ เช่น อย่าชิงครูชิงมิตร ครูบาสอนอย่าโกรธ ทดแทนคุณท่านเมื่อยาก อย่าเลียนครูเตือนดำ

๒.๔ สอนให้ตั้งตนอยู่ในความไม่ประมาท เช่น คิดทุกขในสงสาร เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว
เดินทางอย่าเดินเปลี่ยว

๒.๕ สอนให้เป็นผู้ประมาณตน เช่น อย่าใฝ่ตนให้เกิน มีสินอย่าอวดมั่ง รักตนกว่ารักทรัพย์ อย่าใฝ่สูงให้เกิดศักดิ์

แบบทดสอบ เรื่อง สุภาสิตพระร่วง
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วิจักษ์วรรณคดี (คุณค่าด้านเนื้อหา)
หารายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียวเท่านั้น

๑. สุภาสิตพระร่วง มีชื่อเรียกอีกชื่อหนึ่งว่าอย่างไร

- ก. ไตรภูมิภิกษา ข. ไตรภูมิพระร่วง
 ค. โองการพระร่วง ง. บัญญัติพระร่วง

๒. สุภาสิตพระร่วงมีจุดมุ่งหมายในการแต่งอย่างไร

- ก. เพื่อสั่งสอนข้าราชการ
 ข. เพื่อเล่นละครในราชสำนัก
 ค. เพื่อสั่งสอนประชาชนทั่วไป
 ง. เพื่อสั่งสอนสตรีที่อยู่ในราชสำนัก

๓. “เมื่อน้อยให้เรียนวิชา ให้หาสินเมื่อใหญ่”

เป็นคำสอนให้ประพฤติตามข้อใด

- ก. ให้เหมาะกับวัย ข. ให้เหมาะกับเวลา
 ค. ให้เหมาะกับโอกาส ง. ให้เหมาะกับบุคคล

๔. “เข้าเถื่อนอย่าลืมพริ้ว” มีความหมายตรงกับข้อใด

- ก. สอนให้มีความอดทน
 ข. สอนให้รู้จักทำมาหากิน
 ค. สอนให้รู้จักประมาณตน
 ง. สอนไม่ให้มีความประมาท

๕. “โดยอรรถอันถ่องถ้วน แดงเลศเหตุเลือกถ้วน
 เลิศอ้างทางธรรม แลนา”

คำในข้อใดเป็นสัมผัสบังคับระหว่างวรรคของ
 โคลงสองสุภาพ

- ก. ถ่อง ถ้วน ข. ถ้วน ถ้วน
 ค. เลิศ ถ้วน ง. ถ้วน เลิศ

๖. “ผิจะบังบังจงบ้าง ผิจะจับจับจงบ้าง

ผิจะคั่นคั่นจนตาย ผิจะหมายหมายจงบ้าง”

ข้อใดไม่ใช่ลักษณะทางวรรณศิลป์ของบทประพันธ์
 ข้างต้น

- ก. มีการซ้ำคำทวนวรรค
 ข. มีการซ้ำคำที่ขึ้นต้นวรรค
 ค. มีการใช้คำเลียนเสียงธรรมชาติ
 ง. มีการเล่นเสียงสัมผัสระหว่างวรรค

๗. ข้อใดไม่ใช่คุณค่าด้านวรรณศิลป์

- ก. มีข้อคิดคำสอน
 ข. มีการใช้ภาพพจน์อติพจน์
 ค. มีการพรรณนาด้วยภาษาสละสลวย

ง. มีการเล่นเสียงสัมผัสคล้องจองในวรรค

๘. ข้อใดสอนให้รู้จักการดำรงชีวิตในครอบครัวให้เป็น
 สุขและรู้จักกาลเทศะ

- ก. อย่าซังครูซังมิตร ครูบาสอนอย่าโกรธ
 ข. ของแพงอย่ามักกิน อย่ายินคำคนโลก
 ค. ภายในอย่าน้อออก ภายนอกอย่าน้าเข้า
 ง. อย่าออกก้างขุนนาง คบขุนนางอย่าโหด

๙. “แม้ว่าเวลาจะผ่านไปคำสอนในสุภาสิต
 พระร่วงก็คงทันสมัยอยู่เสมอ” ข้อใดสนับสนุน
 ข้อความนี้ได้ดีที่สุด

- ก. เป็นข้อคิดเกี่ยวกับการทำงาน
 ข. เป็นการสอนให้มีความกตัญญู
 ค. เป็นคำสอนให้มีความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษา
 ง. เป็นการสอนทั้งทางคติโลกและคติธรรม

สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน

๑๐. ข้อใดเป็นพฤติกรรมของบุคคลหรือสถานการณ์
 ในปัจจุบันที่สอดคล้องกับสุภาสิตพระร่วง

- ก. อย่ารักห่างกว่าชิด : สงกรานต์รักเพื่อน
 ร่วมชั้นเรียนเดียวกันมากกว่าญาติพี่น้องของตนเอง
 ข. เดินทางอย่าเดินเปลี่ยว : ทัชชารักษ์
 เพื่อนสามคนเดินทางกลับบ้านผ่านซอยเปลี่ยว

ค. มีสินอย่าอวดมั่ง : ณฑะขันธ์ขบคุ้ยไม้กับเพื่อน
 บ้านว่าตัวเองมีเงินทองมากมายจนถูกโจรปล้น

ง. อย่าไฝเอาทรัพย์ท่าน : สุวรรณ์ที่เก็บ
 กระเป๋าเงินจึงได้นำไปแจ้งความที่สถานีตำรวจ

เฉลยแบบสอบเรื่อง สภาจิตพระร่วง
 หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘ เรื่อง วิจักษ์วรรณคดี (คุณค่าด้านเนื้อหา)
 รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๒๑๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๑ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

๑. ง

๒. ค

๓. ก

๔. ง

๕. ข

๖. ค

๗. ก

๘. ค

๙. ง

๑๐. ค